

Samenwerking lukt alleen als je het ook op bestuursniveau aanpakt

Harry Vermeulen kreeg een huilende leerling aan zijn bureau. Boos werd hij. Maar ook verdrietig. Hij vond een oplossing in de Zomerschool, maar er zou nog veel meer kunnen verbeteren in de samenwerking met het MBO. Kijk meer naar de individuele leerlingen. En ga samenwerken! 'Scholen moeten van hun eilandje af. Het thema 'Open Up', van het Songfestival, dat zou ook een mooie slogan zijn voor het onderwijs!'

Harry Vermeulen is decaan van de Horecavakschool Rotterdam. Als decaan geeft hij voorlichting. Hij adviseert leerlingen over wat ze ná de Horecavakschool kunnen gaan doen, over vervolgopleidingen aan het mbo. Hij begeleidt leerlingen tijdens hun loopbaanoriëntatie, ondersteunt ze, begeleidt ze waar nodig en is verschrikkelijk trots als ze hun diploma halen. Als zijn leerlingen doorstromen naar het mbo komen ze vaak terug naar de Horecavakschool, om aan Harry te vertellen hoe het gaat. En dan staan ze huilend aan zijn bureau.

Waar gebeurd: een leerling die op het mbo opnieuw moest leren snijden, terwijl hij dat in het eerste jaar vmbo al onder de knie had. 'Ik heb bij u snijtechnieken geleerd, ik heb er examen in gedaan, en nu moet ik helemaal overnieuw beginnen.' 'Het brak mijn hart,' zegt hij terugkijkend, 'en ik ben ontzettend boos geworden. Want waarom is dat nodig?'

Hoe houd je leerlingen enthousiast?

'In feite is het gemakkelijk. De doorstroom is belangrijk. Een leerling van mij komt op het mbo in de klas bij een havo leerling die wil koken. Die havo leerlingen zijn beter in economie. Waarom moeten ze in dezelfde klas meekoken? Haal de vmbo-leerlingen eruit en geef ze extra economie en taal. Geef intussen de havo leerlingen extra kookles en zet ze na een half jaar weer bij elkaar.

Een tweede aandachtspunt: schaal. Als het aan mij ligt, wordt de schaalvergroting teruggedraaid. De Horecavakschool is een kleine school van 250 leerlingen, elke docent kent alle leerlingen. Dan gaan onze leerlingen naar het mbo met drieduizend leerlingen en bewaking bij de deur, zo'n leerling verzuipt. Dat ze persoonlijk naar leerlingen kijken, dat moeten mbo's ook gaan doen in mijn optiek.'

Harry Vermeulen

Is dat de samenwerking die je zoekt? Het klinkt eenvoudig!

'Ja, maar dat is het niet. Het kost tijd en het heeft voeten in de aarde, je moet echt praten als Brugman om iets voor elkaar te krijgen. Je moet docenten bij elkaar zetten. Bijvoorbeeld echt met docenten Nederlands om de tafel gaan zitten en kijken: waar zit het gat tussen wat ik doe en wat jij doet, en hoe vullen we dat op? Met sommigen gaat het gemakkelijk. Maar bij veel mbo's is de praktijk weerbarstig. Het gevoel is vaak 'je komt in mijn straatje'.

Waar ik misschien wel het meeste last van heb is gebrek aan continuïteit. Je maakt een afspraak, prima, maar dan krijgt zo'n docent of teamleider een andere functie en vervalt de afspraak. Met één mbo-school ben ik twee jaar bezig geweest, met vier of vijf verschillende mensen overlegd, maar na twee jaar gesprekken ben ik niets opgeschoten. Niets! Dat frustrert mij ontzettend. Bovendien, de communicatie is slecht. Ik organiseerde een decanen-dag, voor collega's op een nieuwe MBO-school. Hoeveel aanmeldingen denk je dat er kwamen? Nul. Ik denk dat ze de mail niet eens lezen.'

Ben je dan kwaad?

'Kwaad. Verdrietig. Teleurgesteld. Ja, ik maak me er druk om. Ik doe het niet voor mezelf, hè, ik wil het voor de leerlingen! Maar goed, zo'n decanen-overleg werkt kennelijk niet. Dus ik zit nu op niveau bovenschools. De directeuren zien het belang van een goede doorstroming wel. Dat is ook mijn tip voor andere decanen: als je iets wilt bereiken, moet je eigenlijk bovenschools kijken. Het bestuur moet erachter staan, dan gebeurt er wat, dan wordt het geborgd.'

Heb je een voorbeeld van een praktische oplossing die al werkt?

'Het zit niet alleen in de les programma's, het gaat ook over tijd. Een vierde klas-leerling die examen doet, is in mei al klaar. Dan zitten ze tot en met augustus op de bank, of ze gaan geld verdienen. Je krijgt ze na vier maanden niet meer gemotiveerd de schoolbanken in. Met het Rotterdamse Albedacollege (locatie Baljuwstraat) ontwikkelde ik daarom het idee van een Zomerschool. De leerlingen die examen gedaan hebben, blijven onder mijn hoede en volgen van mei tot de zomervakantie lessen bij het Albeda. Daar wordt gekeken wat ze eventueel nog tekort komen, wat ze 'teveel' hebben en of ze eventueel een jaar (of meer) kunnen overslaan.'

Waarom werkt dat wel?

'Met het Albeda hebben we goede afspraken kunnen maken, maar dat is ook een kleinere school, met een kleinere afdeling. Er gaan nu veertien leerlingen naar de zomerschool. De afspraken zijn gemaakt met directie en bestuur. Ik heb ook contact met de overkoepelende directie van het Albeda Horecacollege. De docenten van het Albeda komen hier op de Horecavakschool examineren, die zien onze leerlingen. Nog een positief verhaal: de samenwerking met SVO. Daar beginnen ze binnenkort met Generation Food, een nieuwe vakopleiding waar jongeren worden opgeleid tot food professional van de toekomst. Die docenten komen hier ook, ze zeggen "Laat die boeken maar 's zien".'

'JE MOET PRATEN ALS BRUGMAN OM IETS VOOR ELKAAR TE KRIJGEN.'

Hebben leerlingen eigenlijk andere zorg nodig dan vroeger?

'De zorg is gigantisch, dat kost veel tijd en energie. Ik ben mentor van leerlingen met autisme. Je ziet gewoon: die worden niet gelukkig in een drukke klas. Ze kunnen het intellectueel wel aan, maar gevoelsmatig en emotioneel vaak wat minder. Ze komen uiteindelijk wel op hun pootjes terecht, maar waarom maken we ze het zo moeilijk?

Juist omdat er veel verschillende niveaus zijn, moet je aandacht te hebben voor de individuele leerlingen. Er bestaan geen eenhups-leerlingen meer. Ze hebben het ook lastiger dan wij vroeger. In mijn tijd ging je buiten spelen, we hadden geen televisie, geen schermen. Nu zitten ze de hele dag op hun telefoon. Het leven is veel moeilijker geworden. Stressvoller, onrustiger. Als school kun je tegenwicht bieden, samen met de ouders. Je kunt ze beter vormen, je kan sparren. Ik ben er een voorstander van dat we het makkelijker voor ze maken.'

Volgend jaar word je 62. Heb jij een wens voor de toekomst?

'Laten we wat doen aan het imago van het vmbo. Een loodgieter verdient goud, maar ouders willen niet dat hun kind vuile handen krijgt. Maar wat het onderwijs zelf betreft: mijn droom is een vmbo met groep 8 tot en met 14. Groep acht is dan de basis, negen tot en met twaalf is vmbo, en dertien en veertien zijn mbo-2. Allemaal in één gebouw, naast elkaar. Je volgt dan de leerling met al zijn of haar kwaliteiten, tekorten, moeilijkheden, het hele traject, en na groep veertien hebben ze een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt. Daarna kunnen ze mbo niveau drie of vier doen, een goeie TL-er kan klas dertien en veertien overslaan.'

'OPEN UP, HET THEMA VAN HET SONGFESTIVAL, DAT ZOU OOK EEN MOOI THEMA ZIJN VOOR HET ONDERWIJS.'

Ik wéét dat die visie door veel mensen gedeeld wordt. Weet je, we hebben een goed stuk onderwijs, maar het rammelt. Er valt te sleutelen aan samenwerking, communicatie, openheid en eerlijkheid. Nu is elke school een eigen koninkrijkje. Het thema van het songfestival, Open Up, dat zou ook een mooie slogan zijn voor het onderwijs!'

DRIE LOB-OPDRACHTEN

LOB IN DE PRAKTIJK

Op de Horecavakschool krijgen leerlingen een uur per week LOB, aan het eind van het derde jaar doen ze een snuffelstage en in de vierde lopen ze een dag per week stage. Welke opdrachten geeft decaan Harry Vermeulen van de Horecavakschool Rotterdam aan zijn leerlingen? Met deze heeft hij het meeste succes.

1. Maak je CV in the cloud

De leerlingen maken tijdens LOB allemaal een CV aan in de Cloud. Alle bijbaantjes en stages noteren ze in hun CV. 'Zo hebben ze alvast een CV, en wordt het al tijdens hun schooltijd een gewoonte om regelmatig het CV bij te werken. Extra tip: combineer opdrachten zoveel mogelijk. Een sollicitatiebrief voor een stage telt bij ons bijvoorbeeld ook mee voor het vak Nederlands en het LOB-dossier.'

2. Analyseer een advertentie

Bekijk een personeelsadvertentie, analyseer de advertentie en bedenk vragen: waar moet ik op letten, wat kan ik vragen? 'Dit is echt een voorbereiding op de beroepspraktijk. Ze leren zorgvuldig en kritisch naar advertenties te kijken en vragen te formuleren. En ook dit is weer een extra oefening voor Nederlands.'

3. Maak een portret van je idool

Maak een levensgeschiedenis van je idool en kijk en zoek vooral antwoord op de vraag: hoe is je idool gekomen waar hij of zij is?

'Zo leren ze ook dat niet alles zomaar komt aangewaaid. Ook mensen die veel bereikt hebben, zijn op school begonnen, net als zij. Misschien wel de belangrijkste vraag bij deze opdracht is: 'Wat zou jij nú kunnen doen om een eindje in die richting te komen?'